

سیاست بین الملل: ژئوپولتیک، امنیت و استراتژی

بیان درس

هدف از این درس ارائه نگاهی جامع و منسجم از سیاست بین الملل در سده اخیر است. سیاست بین الملل را می توان با تخلص تاریخ سیاسی بین الملل و یا صرف برشمردن نظریه های روابط بین الملل ارائه کرد. با این حال، ذکر رخدادها بدون نقب زدن در "چرایی" و "چگونگی" برآمدن رخدادها و بررسی "پیامدهای" آن ها سطحی خواهد بود. برای پرهیز از درافتادن در دام چنین تحلیل های سطحی، سیاست بین الملل را می باید در هم تنیده با بنیان های سه گانه آن—"ژئوپولتیک"، "امنیت" و "استراتژی"—دید. به همین دلیل، مفاهیم کلیدی این سه حوزه و پیامدهای آن در سطح بین المللی معرفی می شوند. این درس به تکامل مفهوم امنیت و اهمیت آن برای دولت، فلسفه جنگ و استراتژی، جغرافیا و کلان خوانش های ژئوپولتیک، رقابت تسلیحاتی و ژئوپولتیک جنگ سرد، انقلاب ها و جنگ های پارتیزانی در جهان سوم، گسترش و کنترل برنامه های هسته ای، فروپاشی شوروی و نظم نوین جهانی، ژئوپولتیک پساجنگ سرد، منطقه گرایی، تروریسم و ضد تروریسم، استراتژی و جنگ های نوین، چالش های زیست بومی و انرژی، برآمدن کلان استراتژی ها، جنگ سرد نوین و سیاست خارجی آمریکا در هزاره نوین می پردازد. در پایان نیز بنیادهای امنیت ملی و سیاست منطقه ای ایران بررسی می شود. بدین ترتیب، این درس شیوه اندیشیدن تحلیلی را، و نه صرف ازبرکردن تئوری ها، برای دانشجویان فراهم می سازد.

وظایف دانشجویان

- شرکت فعال در بحث ها و موضوعات کلاس
- ارائه نوشته پایانی
- شرکت در آزمون پایانی

1. دولت مدرن و امنیت ملی

- بوزان و ویور، چهارچوبی تازه برای تحلیل امنیت.
- بوزان، تکامل مطالعات امنیتی بین المللی، صص. ۶۰-۱.
- Buzan, *International Security*, Vol. I. pp. ۳۰-۵۵; Vol. II. pp. ۸۵-۱۰۴; ۲۱۴-۲۴۷; Vol III. pp. ۱-۳۴.

2. استراتژی و آناتومی جنگ

- کلاوزویتس، در باب ماهیت جنگ.
- سان تزو، هنر جنگ.
- Mahnken & Maiolo, *Strategic Studies: A Reader*, pp: ۱-۱۰۰; ۱۳۰-۱۴۴; ۱۸۴-۲۰۱; ۴۲۹-۴۴۶.

- Art & Greenhill, *Use of Force: Military Power and International Relations*, pp: ۱-۲۰; ۱۴۱-۱۷۶.
- Buzan, *International Security*, Vol. I. pp. ۱۰۶-۱۱۶; Vol. IV. pp. ۱-۲۴.
- Freedman, *Evolution of Nuclear Strategy*, pp. ۱-۱۳.
- Howard, *Clausewitz: A Very Short Introduction*.
- Tilly, 'War Making and State Making as Organized Crime'.
- Vasquez, *The War Puzzle Revisited*.

3. جغرافیا و رقابت ژئوپولیتیکی جهانی

- کیسینجر، دیپلماسی.

- O Tuathail & Dalby & Routledge, *The Geopolitics: Reader*: pp: ۱-۹۵.
- Gray & Sloan, *Geopolitics, Geography and Strategy*, pp: ۱-۶۲; ۱۶۱-۱۷۷; ۲۰۱-۲۴۱.
- Sloan, *Geopolitics, Geography and Strategic History*, Ch. ۱.
- Mackinder, 'The Geographical Pivot of History'.
- Mahan, *The Influence of Sea Power Upon History*.
- Haushofer, *An English Translation and Analysis of Major General Karl Ernst Haushofer's Geopolitics of the Pacific Ocean: Studies on the Relationship Between Geography and History*.
- Spykman, *America's Strategy in World Politics: The United States and the Balance of Power*.
- Buzan, *International Security*, Vol. I. pp. ۱-۱۵; Vol. II. pp. ۵۶-۸۵.
- Leffler, *For the Soul of Mankind*.
- Gaddis, *Strategies of Containment*.

Watch documentary 'Cold War' (۲۴ episodes)

<http://www.youtube.com/watch?v=AtCs-VZtwJY>

4. جنگ سرد و زمانه هسته ای: مهار، موازنه و بازدارندگی

- بوزان، تکامل مطالعات امنیتی بین المللی، صص. ۶۶-۹۸.

- Gaddis, *The Cold War: A New History*.
- Kennan, "The Sources of Soviet Conduct"
- Freedman, *Evolution of Nuclear Strategy*, pp. ۱۳-۵۳; ۶۱-۲۴۳; ۱۹۶-۴۳۴; ۳۱۵-۴۰۷.
- Buzan & Hansen, *The Evolution of International Security*: pp. ۶۶-۹۸.
- Art & Greenhill, *Use of Force: Military Power and International Relations*, pp: ۲۰-۶۸; ۸۵-۹۷; ۱۷۷-۲۰۹.
- Mahnken & Maiolo, *Strategic Studies: A Reader*, pp: ۱۰۱-۱۲۹; ۲۰۳-۲۶۰.
- Buzan, *International Security*, Vol. I. pp. ۵۵-۹۷; ۱۳۰-۲۴۵; ۳۸۶-۴۳۰.
- Freedman, *The Cold War: A Military History*.

5. شوروی: مارکسیسم، انقلاب و جنگ سرد

- شایر یان، تحولات سیاسی در اتحاد شوروی از برژنف تا گورباچف.

- Freedman, *Evolution of Nuclear Strategy*: pp. ۵۴-۶۱; ۱۳۶-۱۳۸; ۲۴۳-۲۵۸.
- O Tuathail & Dalby & Routledge, *The Geopolitics Reader*: pp: ۷۴-۷۸.
- Kubalkova & Cruickshank, *Marxism and International Relations*.
- McAuley, *Soviet Politics* ۱۹۱۷-۱۹۹۱.

6. انقلاب و جنگ های پارتیزانی در جهان سوم

- Westad, *The Global Cold War: Third World Interventions and the Making of Our Times*.
- Boot, *Invisible Armies: An Epic History of Guerrilla Warfare from Ancient Times to the Present*.
- Art & Greenhill, *Use of Force: Military Power and International Relations*, pp: ۲۱۰-۲۳۰.
- Mao Tse-tung, 'On Guerrilla Warfare'.
- Freedman, *Evolution of Nuclear Strategy*: pp. ۲۵۸-۲۶۸.
- Mahnken & Maiolo, *Strategic Studies: A Reader*, pp: ۲۶۱-۳۰۸.
- Buzan, *International Security*, Vol. I. pp. ۳۱۷-۳۲۹.
- O Tuathail & Dalby & Routledge, *The Geopolitics Reader*: pp. ۲۴۵-۳۰۵.
- Walt, *Revolution and War*.
- Katz, *Revolution: International Dimensions*.
- Kinzer, *Overthrow*.
- Herring, *America's Longest War*.

7. مطالعات صلح: گسترش و کنترل سلاح هسته ای

- بوزان، تکامل مطالعات امنیتی بین المللی، صص. ۱۰۱-۱۵۶.

- Freedman, *Evolution of Nuclear Strategy*, pp. ۱۸۴-۱۹۶; ۲۸۸-۳۱۵; ۴۳۴-۴۶۵.
- Art & Greenhill, *Use of Force: Military Power and International Relations*, pp: ۶۹-۸۵.
- Sagan & Waltz, *The Spread of Nuclear Weapons: A Debate Renewed*.
- O Tuathail & Dalby & Routledge, *The Geopolitics Reader*: pp. ۹۵-۹۷.
- Buzan, *International Security*, Vol. I. pp. ۹۷-۱۰۵; ۱۱۷-۱۲۹; ۲۴۶-۲۹۵; Vol III. pp. ۳۵-۶۵.
- Sagan, 'Why Do States Build Nuclear Weapons: Three Models in Search of a Bomb'.

8. جنگ سرد پایانی: گورباچف و فروپاشی شوروی

- Brown, *The Gorbachev Factor*.

- Lebow & Stein, *Reagan and the Russians*.
- Kubalkova, *A Requiem for the Soviet Union*.
- *Perestroika: The Great Awakening* ۱۹۸۵-۸۷.
- Aslund, *The Collapse*: ۱۹۸۸-۹۱.

9. خوانش های نوین ژئوپولیتیک: از ژئوکالچر و ژئواکونومی تا اکوپولیتیک و انرژی

- هانتینگتون، برخورد تمدن ها.
- کیسینجر، دیپلماسی، بخش پایانی.
- بوزان و ویور، چهار چوبی تازه برای تحلیل امنیت صص. ۱۱۷-۷۱.
- O Tuathail & Dalby & Routledge, *The Geopolitics Reader*, pp. ۹۷-۱۷۹; ۲۴۵-۳۱۳.
- Buzan, *International Security*, Vol. II. pp. ۱۲۹-۱۴۵; ۲۸۴-۳۰۸; ۳۵۷-۴۰۷; Vol. IV. pp. ۲۲۲-۲۴۶; ۳۵۵-۴۰۶.
- Gray & Sloan, *Geopolitics, Geography and Strategy*, pp: ۱۰۷-۱۵۷.
- Brzezinski, *Grand Chessboard: American Supremacy and Its Geostrategic Imperatives*.
- Wallerstein, 'The Eagle Has Crush Landed'.
- Kaplan, *Coming Anarchy*.
- Art & Greenhill, *Use of Force: Military Power and International Relations*, pp: ۱۲۱-۱۳۸.

10. منطقه گرایی

- بوزان و ویور، مناطق و قدرت ها: ساختار امنیت بین المللی.
- والتز، "چرا ایران باید به بمب دست یابد؟"
- Kaplan, *Revenge of Geography: What the Map Tells Us About Coming Conflicts and the Battle Against Fate*.
- Buzan, *International Security*, Vol. II. pp. ۱۶۷-۱۸۴; ۴۰۸-۴۲۹; Vol. IV. pp. ۶۷-۱۰۱.

11. تروریسم و ضد تروریسم

- بوزان، تکامل مطالعات امنیتی بین المللی، صص. ۲۵۶-۲۲۶.
- Gerges, *Rise and Fall of Al-Qaida: Debunking the Terrorism Narrative*.
- Stren & Berger, *ISIS: The State of Terror*.
- Howard & Hoffman, *Terrorism and Counterterrorism: Understanding the New Security Environment, Readings and Interpretations*.
- Mesbahi, 'Islam and Securitization in Eurasia'.
- Mahnken & Maiolo, *Strategic Studies*: pp. ۳۰۹-۳۲۸; ۳۲۶-۳۶۰.

- Art & Greenhill, *Use of Force: Military Power and International Relations*, pp: ۲۷۴-۲۸۴; ۳۷۸-۳۹۱; ۴۰۳-۴۱۷.
- Buzan, *International Security*, Vol. IV. pp. ۳۲۳-۳۵۴.

1 2 . جنگ ها و استراتژی های نوین

- Paul & Morgan & Wirtz, *Complex Deterrence: Strategy in the Global Age*.
- Van Creveld, *Transformation of War*.
- Art & Greenhill, *Use of Force: Military Power and International Relations*, pp: ۹۸-۱۱۱; ۲۳۱-۲۷۳; ۳۱۱-۳۷۷; ۳۹۲-۴۰۳; ۴۱۷-۴۳۷.
- Mahnken & Maiolo, *Strategic Studies: A Reader*, pp: ۱۴۵-۱۸۳; ۳۲۹-۴۲۸.
- Freedman, *Evolution of Nuclear Strategy*: pp. ۴۰۷-۴۵۱.
- Gray & Sloan, *Geopolitics, Geography and Strategy*, pp: ۶۳-۱۶۱; ۱۷۸-۲۰۱.
- Lantis, 'Strategic Culture from Clausewitz to Constructivism'.
- Lantis, 'Strategic Culture and Tailored Deterrence'.
- Lind, 'Understanding Fourth Generation Warfare'.

1 3 . کلان استراتژی های نوین و بازگشت جنگ سرد؟

- دوگین، تئوری چهارم سیاست، روسیه و ایده های سیاسی قرن ۲۱ .
- تسیگانکوف، دولت قدرتمند در روسیه.
- Mahnkof, *Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics*.
- Tsygankov, *Russia's Foreign Policy: Change and Continuity in National Identity*.
- Putin, 'Foreign Policy: Russia and the Changing World'.
- Dugin, *Foundation of Geopolitics*.
- Gray & Sloan, *Geopolitics, Geography and Strategy*, pp: ۲۴۲-۲۶۸.
- Dugin, *Eurasian Mission: An Introduction to Neo-Eurasianism*.
- Art & Greenhill, *Use of Force: Military Power and International Relations*, pp: ۲۸۷-۳۱۰.
- Buzan, *International Security*, Vol. I. pp. ۲۹۷-۳۳۹; Vol. IV. pp. ۱۳۵-۱۴۵; Vol. IV. pp. ۲۴۷-۲۷۰.
- Dugin, *Last War of the World-Island: The Geopolitics of Contemporary Russia*.
- Mesbahi, 'Russian Foreign Policy and Security in Central Asia and the Caucasus'.
- Frankopan, *The New Silk Road*.
- Rolland, *China's Eurasian Century? Political and Strategic Implications of the Belt and Road Initiative*.
- Kaplan, *The Return of Marco Polo's World: War, Strategy, and American Interests in the Twenty-first Century*.
- Miller, *China's Asian Dream: Empire Building along the New Silk Road*.
- Rolland, "China's 'Belt and Road Initiative': Underwhelming or Game- Changer?"
- Kaplan, *Mansoon*.
- Wang Yiwei, *The Belt and Road: What Will China Offer the World in Its Rise*.

- Goldman, 'Natural Gas: Russia's New Weapon'.
- Trenin, 'From Greater Europe to Greater Asia: The Sino-Russian Entente'.

14. آمریکا: زوال یا دگرگونی؟

- کیسینجر، نظم جهانی.
- زکریا، جهان پس‌آمریکایی.
- آندرسون، فرمان و دیوان: سیاست خارجی آمریکا و نظریه پردازان آن.
- Walt, *The Hell of Good Intentions*.
- Ikenberry, *Liberal Leviathan*.
- Mearsheimer & Walt, *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy*.
- McDougall, *Promised Land, Crusader State*.
- Pillar, *Intelligence and U.S. Foreign Policy*.
- Hunt, *Ideology and U.S. Foreign Policy*.
- Bacevich, *The New American Militarism*.
- Haas, *A World in Disarray*.
- Walt, *Taming American Power*.
- Goldberg, 'The Obama Doctrine'.
- Brzezinski, *Strategic Vision*.
- Chomsky, *Hegemony or Survival*.
- Kagan, *The Jungle Grows Back*.
- Herring, *From Colony to Superpower*.
- Abelson, *American Think-Tanks and Their Role in Us Foreign Policy*.
- Wittkopf & McCormick, *The Domestic Sources of American Foreign Policy*.
- Fisher, *Presidential War Power*.
- Stokes & Raphael, *Global Energy Security and American Hegemony*.
- Buzan, 'New Patterns of Global Security in the Twenty-First Century'
- Art, *America's Grand Strategy and World Politics*.
- Buzan, 'A World Order Without Superpowers: Decentered Globalism'
- Nye, 'Trump's Effect on US Foreign Policy'
- Smith, 'The US, Russia, and China in a Changing World'.

15. ایران: بنیادهای امنیت ملی و استراتژی های ژئوپولتیکی

- Mesbahi, 'Free and Confined: Iran and the International System'.